

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:
fo.mf.em@regeringskansliet.se

Kommissionens förordningsförslag om inrättandet av det europeiska försvarsindustriprogrammet (EDIP)

Inledning

Försvarsdepartementet har remitterat kommissionens förslag till förordning om inrättande av det europeiska försvarsindustriprogrammet ("rättsakten") till Upphandlingsmyndigheten.

Upphandlingsmyndigheten har historiskt sett inte i någon större utsträckning lämnat stöd kring upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. Inom närliggande områden har myndigheten bland annat tagit fram stöd om upphandling till samhälls- viktig verksamhet, säkerhetsskyddad upphandling samt sanktionerna mot Ryssland.

Remisstiden har i detta fall varit mycket kort, med följd att den föreslagna rättsakten inte har kunnat granskas mer genomgående. Upphandlingsmyndigheten synpunkter nedan utgör därför mer allmänna medskick utifrån rättslig, språklig och lagteknisk karaktär. Myndigheten avstår vidare från att lämna synpunkter på de delar av rättsakten som synes sakna betydelse för upphandlingsområdet eller statsstödsreglerna.

1. Generella synpunkter på det remitterade underlaget

1.1 Allt fler regelverk innehåller förfaranderegler för upphandling

Ett stort antal unionsrättsakter, beslutade och föreslagna, innehåller förfaranderegler för upphandlingar som kompletterar upphandlingsdirektiven. En del av dessa är – liksom det nu remitterade förslaget – EU-förordningar, som är direkt tillämpliga i

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

medlemsstaterna och där dessa förfaranderegler alltså inte implementeras i nationell lagstiftning. Utvecklingen med allt fler rättsakter för upphandlingar medför att den totala regelmassan som påverkar upphandlingar ökar i komplexitet och riskerar att bli svåröverskådlig.

Utvecklingen kan förstås som ett erkännande av den offentliga upphandlingens viktiga roll för att möta olika samhällsutmaningar. Samtidigt finns det risker med att förfaranderegler sprids i flera olika regelverk. Det minskar överskådligheten i regelverket och vad gäller flera av dem begränsar de upphandlande organisationers handlingsutrymme. Uttolkningen av alltmer komplexa regelverk ställer också ytterligare krav på kompetens hos såväl upphandlande organisationer som bland leverantörerna. I förevarande fall begränsas troligen denna konsekvens av det faktum att de förfaranderegler som förslaget innehåller sannolikt endast kommer tillämpas av ett litet antal svenska upphandlande organisationer.

1.2 Koppling till annan unionslagstiftning som innehåller krav ifråga om leveranskedjor

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att rättsakten innehåller flera bestämmelser som syftar till att skapa insyn i, och i någon mening kontroll över, underleverantörsled och försörjningskedjor (se till exempel artikel 19 och 43–45). Begreppet ”supply chain(s)” förekommer för övrigt ca 50 gånger i rättsakten.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att ambitionen att skapa insyn i och i viss utsträckning kontroll över leveranskedjor är en företeelse även kommer till uttryck i en rad andra unionsrättsakter på upphandlingsområdet. Bestämmelser som förutsätter sådan insyn och kontroll finns exempelvis i de olika sanktionsförordningar som beslutas med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina¹ och i EU:s instrument för internationell upphandling (IPI).²

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att sådana bestämmelser ofta vållar såväl tolknings- som tillämpningssvårigheter. Regelverken medför också ett överlappande behov av sådana insyn och kontroll. Enligt Upphandlingsmyndighetens uppfattning vore det önskvärt om sådana bestämmelser ges en mer enhetlig avfattning – särskilt som nationella regelverk och erfarenheter ofta innebär ett ytterligare behov av liknande insyn och kontroll. Därutöver bör kommissionen i dialog med medlemsstaterna arbeta fram vägledning och metoder för en effektivt praktisk tillämpning.

¹ Se till exempel artikel 5k.1 i Rådets förordning (EU) nr 833/2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina, i lydelse enligt Rådets förordning (EU) 2022/576 av den 8 april 2022.

² Se artikel 3 och 8 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2022/1031 av den 23 juni 2022 om tillträdet för ekonomiska aktörer, varor och tjänster från tredjeländer till unionens marknader för offentlig upphandling och koncession och förfaranden till stöd för förhandlingar om tillträde för ekonomiska aktörer, varor och tjänster från unionen till tredjeländers marknader för offentlig upphandling och koncession (Instrumentet för internationell upphandling – IPI).

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

2. Tillämpningsområdet för den föreslagna rättsakten

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att tillämpningsområdet för bestämmelserna i den föreslagna rättsakten framstår som oklar. Även om förslaget till rättsakt innehåller flera hänvisning till LUFSS-direktivet³ saknas en lagteknisk avgränsning av tillämpningsområdet för rättsakten som innebär att de upphandlingsrelaterade bestämmelserna i den endast kan tillämpas i sådana upphandlingar som annars eller också faller inom tillämpningsområdet för LUFSS (se artikel 2 i LUFSS-direktivet och 1 kap. 2 § LUFSS).

De produkter och andra nyttigheter som omfattas av rättsakten anges även på ett heterogent sätt, vilket delvis, men endast delvis, synes förklaras med att de olika bestämmelsernas tillämpningsområde. Begreppet "defence products" är i och för sig centralt i rättsakten, men används i en mängd olika varianter och kombinationer (Upphandlingsmyndighetens kursiveringar):

- "... defence products ..." (artikel 1 och artikel 2.7 med flera)
- "... defence products, processes or services ..." (artikel 2.10)
- "... defence products, technologies or services ..." (artikel 22.2 a)
- "... defence products, including the procurement of spare parts, logistic services ..." (artikel 22.2 b)
- "... defence products and services ..." (artikel 23.1 a)
- "... defence product or technology ..." (artikel 23.1 d)
- "... defence equipment, technology and/or services ..." (artikel 27.1 c)
- "... goods or services ..." (artikel 35.3)
- "... key defence products ..." (artikel 41.5 och artikel 42.1)
- "... crisis-relevant products ..." (artikel 41.6, artikel 43.1, artikel 46.1)
- "... products, which are not defence products ..." (artikel 44 och artikel 47.1)

Upphandlingsmyndigheten vill understryka att ovanstående formuleringar inte bara tar sikte på den språkliga avfattningen av rättsakten och räckvidden av enskilda bestämmelser: de påverkar även, om uttrycket tillåts, det försvarsmateriella tillämpningsområdet.

En konsekvens av att det avseende tillämpningsområdet för rättsakten framstår som oklart är att vissa av bestämmelserna i teorin kan komma att tillämpas även av andra upphandlande organisationer än de som rättsakten primärt för tankarna till, såsom Försvarsmakten och Försvarets materielverk. Detta framstår som särskilt relevant vad gäller bestämmelserna om prioriterade beställningar ("priority-rated orders"), som uttryckligen endast gäller *andra* produkter än försvarsprodukter. Bestämmelserna om prioriterade beställningar utgör i och för sig inte förfaranderegler för upphandlande organisationer, men synes å andra sidan kunna rikta sig mot i princip vilka företag som helst. Det kan också få till följd att de lagtekniska hänvisningarna till LUFSS-

---

³ Directive 2009/81/EC of the European parliament and of the Council of 13 July 2009 on the coordination of procedures for the award of certain works contracts, supply contracts and service contracts by contracting authorities or entities in the fields of defence and security, and amending Directives 2004/17/EC and 2004/18/EC. Direktivet har i Sverige genomförts genom lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, LUFSS, varför direktivet ofta betecknas "LUFSS-direktivet".

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

direktivet kan behöva kompletteras med hänvisningar även till andra upphandlingsdirektiv (sådana återfinns för övrigt redan i rättsakten, se artikel 2.14).

En möjlig lösning skulle kunna vara att avgränsa tillämpningsområdet för rättsakten till sådana produkter som omfattas av LUFSDirektivet (dvs. 1 kap. 2 § LUFSD). Givet de skiftande formuleringarna i rättsakten framstår det emellertid inte som självklart att en sådan avgränsning är önskvärd ur unionslagstiftarens synvinkel. Vidare bör det framhållas att LUFSD innehåller generella möjligheter att undanta upphandlingar av krigsmateriel, eller upphandlingar som omfattas av vissa säkerhetsskäl med mera, från tillämpningsområdet (se 1 kap. 9–10 § LUFSD). Mot denna bakgrund kan det även behöva klargöras om rättsakten även omfattar sådana upphandlingar som undantagits tillämpningsområdet för LUFSD. Därutöver kan det på liknande sätt behöva klargöras om förfarandereglererna i den föreslagna rättsakten endast är tillämpliga vid upphandlingar vars värde överstiger de tröskelvärden som gäller enligt LUFSDirektivet (se 3 kap. 1 § LUFSD). Givet de ofta stora värden som upphandlingar inom försvarsområdet ofta omfattar torde det emellertid mer sällan vara fallet att en upphandling understiger dessa tröskelvärden: om rättsakten även omfattar andra varor och tjänster blir det emellertid av större betydelse att klargöra det lagtekniska förhållandet till dessa tröskelvärden.

Beroende på den slutliga avfattningen av rättsakten i detta avseende kan särskilt LUFSD behöva kompletteras med en hänvisning till rättsakten i upplysnings syfte.

3. Synpunkter på enskilda avsnitt

3.1 Hur vissa begrepp förhåller sig till nomenklaturen inom upphandlingsområdet

I det remitterade förslaget används en rad begrepp som även förekommer inom upphandlingsområdet, särskilt i upphandlingsdirektiven. Det framgår emellertid inte om begreppet i den föreslagna rättsakten förutsätts ha samma innebörd som i annan unionsrätt. Det gäller bland annat följande begrepp:

- ”**[Public] contracting authorities**” (bland annat artikel 12.1 a, 21.7 a och 34)⁴:
- ”**Framework agreement**” (bland annat artikel 34 och skäl 48-49): Det bör även nämnas att detta begrepp i rättsakten även används med en helt annan innebörd, se artikel 59 och skäl 10.
- ”**Contract**” (bland annat artikel 2.1, artikel 12.2, artikel 34.4 och skäl 62).

Enligt Upphandlingsmyndigheten bör det klargöras om dessa begrepp används med samma innebörd som i upphandlingsdirektiven. I annat fall bör andra begrepp användas i rättsakten. Det kan här även nämnas att begreppet ”Award Criteria” (artikel 16 i rättsakten) inom upphandlingsområdet används med en annan innebörd (jämför bland annat artikel 67 i LOU-direktivet).

---

⁴ I någon mening innehåller förslaget en indirekt hänvisning till två av upphandlingsdirektiven genom definitionen av ”procurement agent” i artikel 2.14.

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

3.2 ”Structure for European Armament Programme” (SEAP) som inköpscentral (artikel 29)

Enligt skäl 39 i rättsakten en SEAP antingen upphandla i eget namn eller för sina medlemmars räkning (... ”on its own behalf or on behalf of its members.”). När den upphandlar för *egen räkning* ska den betraktas som en internationell organisation (jämför artikel 12 c i LUFSS-direktivet), men när den i stället upphandlar för *sina medlemmars räkning* ska den i stället kunna definiera sina egna förfaranderegler i stället för de som gäller enligt artikel 10 i LUFSS-direktivet (se artikel 29.3).. Artikel 10 i LUFSS-direktivet reglerar kontrakt som tilldelas och ramavtal som ingås av inköpscentraler.

Enligt Upphandlingsmyndighetens uppfattning kan regleringen av en SEAP:s upphandling för *sina medlemmars räkning* förstås på två olika sätt:

- antingen syftar den endast på förutsättningarna för att agera inköpscentral för medlemmarna (vilket alltså är det som regleras i artikel 10 i LUFSS-direktivet), *eller*
- så innebär artikel 29.3 att en SEAP även får fastställa sina egna förfaranderegler för upphandlingar i stället för de som gäller enligt LUFSS-direktivet (så länge dessa är i linje med principerna om öppenhet, icke-diskriminering och konkurrens).

Den önskade konsekvensen synes dock i båda fallen vara att upphandlingar som genomförs av en SEAP ska undantas tillämpningsområdet för LUFSS-direktivet, om än på olika grund. Innebörden av artikeln bör därför klargöras.

Det bör även framhållas att de principer som nämns i artikeln endast utgör ett urval av de grundläggande principer som gäller i upphandlingar (i upphandlingssammanhang är även principerna om likabehandling och proportionalitet av stor betydelse). Dessa principer – liksom de som inte uttryckligen framgår av artikeln – följer av primärrätten och kan inte åsidosättas genom sekundärlagstiftning. Givet osäkerheten kring innebörden av den aktuella artikeln kan det behöva tydliggöras av det även finns andra principer som en SEAP kan behöva efterleva vid genomförandet av upphandlingsförfaranden.

Vidare förstår Upphandlingsmyndigheten i och för sig behovet av att i rättsakten reglera vad som gäller när en SEAP företräds av en ”Procurement Agent”, eftersom regler kring fullmakt sannolikt skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Just mot denna bakgrund finns det likväl en risk att en Procurement Agents befogenhet och behörighet förstås på olika sätt i olika medlemsstater, något som kan få långtgående konsekvenser.

Remisstiden tillåter inte att Upphandlingsmyndigheten närmare analyserar övriga aspekter av den föreslagna nya juridiska personen. Flera av de föreslagna bestämmelserna kan sannolikt få stor betydelse för eventuella avtalsparters rättigheter och skyldigheter. Detta kan i sin tur påverka hur attraktivt det är att ingå i affärsförbindelser med den. Det gäller i synnerhet begränsningarna i ansvar för den

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

juridiska personens åtaganden (artikel 30.2–3) och möjligheterna att i samband med att verksamheten upphör kunna överföra aktiviteter till andra juridiska personer (artikel 32.1).

Moms- och punktskatteundantaget för gemensamma upphandlingar inom ramen för en SEAP i enlighet med artikel 27.1 c och stycke 32 i reciten skapar incitament för att välja just SEAP som organisatorisk form för inköp av försvarsmateriel. Sådana incitament kan leda till konsekvenser som Upphandlingsmyndigheten inte kan överblicka. Även om Upphandlingsmyndigheten ser mervärden i inköpssamarbeten kan det bli onödigt byråkratiskt om ekonomiska incitament ska användas för att förmå medlemsstater och företag att tillämpa en viss form av inköpsmodell i en viss organisatorisk form. Det kan därför finnas goda skäl att överväga om moms- och punktskatteundantagen verkligen bör följa av valet av organisationsform för ett inköpssamarbete och i vart fall noga analysera konsekvenserna av detta.

3.3 Förutsättningar för att tillåta anslutning till befintliga ramavtal och göra väsentliga ändringar av avtal (artikel 34)

Såsom Upphandlingsmyndigheten uppfattar artikel 34.2 (och skäl 48–49) syftar bestämmelserna i artikeln till att möjliggöra anslutning av upphandlande organisationer till ramavtal i vilka de inte ursprungligen varit part. En sådan lösning väcker en rad frågor av såväl principiell som lagteknisk karaktär. Rent principiellt bör det framhållas att det knappast är förenligt med avtalsrätten i någon medlemsstat att tillåta att en leverantör utan att ges såväl formell som faktisk möjlighet att godkänna sådan anslutning: Avtalsfriheten är en grundläggande utgångspunkt i såväl den svenska avtalsrätten som i andra medlemsstater. Den föreslagna rättsakten innehåller ingen bestämmelse med innebörd att den eller de leverantörer som är parter i ramavtalet ska godkänna sådan anslutning i efterhand. Det kan till och med ifrågasättas om inte en sådan ordning går emot de tre mest grundläggande principerna inom avtalsrätten: utöver avtalsfriheten även principen om avtalsbundenhet ("pacta sunt servanda") samt principen om skydd för avtalsrättsliga rättigheter.

Vidare ges en upphandlande organisation enligt artikel 34.4 i rättsakten möjlighet att göra sådana väsentliga ändringar av ett ingånget ramavtal som innebär de kvantiteter som ramavtalet omfattar förändras. Upphandlingsmyndigheten uppfattar att bestämmelsen syftar till att korrigera det rättsläge som uppstått genom EU-domstolens domar i målen "Coopservice"⁵ och "Simonsen & Weel"⁶. Samma synpunkt som ovan gör sig gällande även vad gäller denna bestämmelse: genom rättsakten kan möjligen det *upphandlingsrättsliga* rättsläget som följer av ovanstående domar korrigeras, men eventuella *avtalsvillkor* som avser de kvantiteter som ramavtalet omfattar kan knappast ensidigt förändras av de upphandlande organisationer med mindre än genom förfogande eller liknande offentlighetsrättsliga åtgärder. Därutöver kan det ur lagteknisk synvinkel ifrågasättas om denna aspekt av ramavtal verkligen

⁵ C-216/17 Coopservice Soc. coop. arl (Coopservice) mot Azienda Socio-Sanitaria Territoriale della Vallecaminica – Sebino (ASST).

⁶ C-23/20 Simonsen & Weel A/S mot Region Nordjylland och Region Syddanmark.

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

regleras i den artikel i LUFSDirektivet (artikel 29.2) som bestämmelserna hänvisar till. Vare sig LUFSDirektivet eller LUFSD innehåller nämligen några bestämmelser som reglerar utrymmet att göra väsentliga ändringar av ingångna kontrakt och ramavtal, till skillnad från LOU-direktivet och LOU (jämför artikel 72 i LOU-direktivet och 17 kap. 8–16 §§ LOU). Bakgrunden till dessa bestämmelser är dock framför allt avgöranden från EU-domstolen som rör utrymmet enligt tidigare upphandlingsdirektiv att göra sådana ändringar av ingångna avtal – resonemang som sannolikt kan appliceras även på upphandlingar som omfattas av LUFSDirektivet.⁷ Omvänt innehåller artikel 34.3 en möjlighet för andra leverantörer att under vissa förutsättningar ansluta sig till ramavtalet. Denna bestämmelse bygger på frivillighet för en sådan leverantör (... ”shall be given the opportunity to join” ...) *men* till synes inte för de upphandlande organisationer – eller leverantörer – som är befintliga parter i det aktuella ramavtalet.

Vidare innehåller artikel 34 vissa bestämmelser om annonsering av sådana ändringar (artikel 34.3 och artikel 34.5). Upphandlingsmyndigheten vill framhålla att det vad gäller upphandlingar som omfattas av upphandlingsdirektiven finns detaljerade regler för utformning och innehåll av annonser.⁸ Kravet på annonsering omfattar även vissa ändringar av avtal (jämför 17 kap. 16 § LOU). Dessa omfattar dock inte ändringar ingångna avtal som omfattas av LUFSDirektivet och LUFSD. Enligt myndighetens uppfattning bör det klargöras hur sådana annonser som omfattas av den föreslagna rättsakten ska utformas.

Avslutningsvis kan det vad gäller möjligheten till anslutning i efterhand till ramavtal nämnas att LOU-direktivet – till skillnad från LUFSDirektivet – innehåller en möjlighet för medlemsstaterna att som alternativ till ramavtal inrätta dynamiska inköpssystem (se artikel 34 i LOU-direktivet). Ett dynamiskt inköpssystem innebär förenklat att alla leverantörer som uppfyller de krav som ställs får ansluta sig till systemet när det väl är inrättat. Om systemet drivs av en inköpscentral får det även konstrueras så att det kan användas av andra upphandlande myndigheter (artikel 37.1 andra stycket). Detta möjliggör i och för sig inte ändringar av redan befintliga ramavtal på det sätt som regleras i rättsakten, men skapar en marknadsplats för angivna varor och tjänster där anslutning av avtalsparter i efterhand kan ske på ett sätt som inte aktualiserar ovanstående invändningar.

3.4 Kommissionens möjlighet att delta i samordnad upphandling och att agera inköpscentral (artikel 35-36)

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att detta uppenbarligen framstår som en principiell nyordning. Eftersom dessa möjligheter framstår som frivilliga för medlemsstaterna avstår Upphandlingsmyndigheten från att kommentera bestämmelserna. Detta kan dock behöva klargöras vilken eller vilka svenska myndigheter som ska

⁷ Se domstolens dom i mål C-454-06 *Pressetext*, ECLI:EU:C:2008:351.

⁸ Se främst kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1780 av den 23 september 2019 om fastställande av standardformulär för offentliggörande av meddelanden om offentlig upphandling och om upphävande av genomförandeförordning (EU) 2015/1986 (”eForms”).

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

företråda Sverige vid deltagande i sådana upphandlingar. Det kan också nämnas att artikel 35.1 b synes innehålla ett språkfel som gör bestämmelsen svårförståelig.

I artikel 36 används begreppet ”advanced purchasing” i stället för det avsedda ordvalet Advance Purchase som framgår av rubriken till artikeln.

3.5 Listor över leverantörer av försvarsprodukter (artikel 41.5)

Enligt artikel 41.5 ska behöriga nationella myndigheter i medlemsstaterna skapa och förvalta listor över kontakter över samtliga relevanta företag inom deras territorium som faktiskt eller potentiellt bidrar till försörjningen av särskilt viktiga försvarsprodukter. Listan ska även tillgängliggöras för kommissionen.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att förslaget synes skapa en ganska omfattande administrativ börda för enskilda upphandlande organisationer, potentiella leverantörer, medlemsstater och även för unionens organisationer. Vidare kommer de aktiviteter och åtgärder som skapande och förvaltning av sådana listor förutsätter att överlappa liknande aktiviteter på nationell nivå. Men den synes också utgå ifrån en statisk syn på näringslivet som inte tar hänsyn till det ekonomiska livets realiteter: Nya företag tillkommer, befintliga företag utvecklar eller avvecklar sin verksamhet, affärsmodeller och leveranskedjor utvecklas och relaterade regelverk reformeras. Det finns mot denna bakgrund en risk att de beskrivna listorna bygger på daterad information när de väl har färdigställts.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar också att en sådan förteckning redan på nationell nivå framstår som ytterst säkerhetskänslig, och väcker frågor om behovet av anpassning av offentlighets- och sekretesslagen (2009:800), OSL. Aggregerad inom unionen kan en sådan sammanställning sannolikt dessutom skapa stora sårbarheter. Det framstår mot denna bakgrund som nödvändigt att konstruktionen av dessa bestämmelser förenas med nationella krav på sekretess och säkerhetsskydd.

Upphandlingsmyndigheten hänvisar i denna del även till sitt remissvar över betänkandet *En modell för svensk försörjningsberedskap* (SOU 2023:50), närmast synpunkterna på överväganden och förslag som gäller försörjningsanalys.⁹ Myndigheten har även framfört liknande synpunkter på kommissionens förslag till krisinstrument för den inre marknaden.¹⁰

3.6 Prioriterade beställningar (artikel 47)

Förslaget till rättsakt innehåller bestämmelser om prioriterade beställningar (”priority rated orders”). Upphandlingsmyndigheten har tidigare yttrat sig över ett förslag till rättsakt som innehåller bestämmelser med liknande innehåll.¹¹

⁹ Remissvaret finns tillgängligt på vår [webbplats](#), se särskilt avsnitt 2.4.

¹⁰ Även detta remissvar finns tillgängligt på vår [webbplats](#), se särskilt avsnitten 2.3 (informationsutbytet mellan medlemsstaterna och kommissionen) och 3.2 (listor över kritiska leverantörer).

¹¹ Europeiska kommissionens förslag till förordning om ett krisinstrument för den inre marknaden, Upphandlingsmyndighetens [yttrande](#) den 26 september 2022, se särskilt avsnitt 3.6 i yttrandet.

Ert datum:
2024-03-12

Datum:
2024-03-21

Er ref:
Fö2024/00518

Diarienummer:
UHM-2024-0083

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att flera av de synpunkter som myndigheten då lämnade även är relevanta vad gäller dessa bestämmelser i nu remitterad rättsakt.

Upphandlingsmyndigheten vill särskilt framhålla att åtgärder med stöd av denna rättsakt knappast kan befria leverantörer från kontraktuell bundenhet i tredjeland (se artikel 47.10 b och 47.17).

4. Statsstödsrättsliga aspekter på förslaget

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att förslaget innebär att offentliga medel överförs till nya internationella organisationer både från deltagande medlemsstater och från EU. Dessa organisationer förefaller kontrolleras gemensamt av kommissionen, medlemsstaterna och i vissa fall även av tredjeland. I förslaget anges det att dessa organisationer ska följa EU-rätten och att förslagen inte ska påverka tillämpligheten av Europeiska unionens statsstödsregler. Det framgår dock inte om dessa organisationers köp och finansiering kan hänföras till beslut av medlemsstater i den mening som krävs för att åtgärden ska omfattas av artikel 107.1 i EUF-fördraget. Ett klargörande i detta hänseende hade varit önskvärt.

I samma kontext kan tredjelands deltagande i finansieringen innebära att förordningen om utländska subventioner (FSR)¹² skulle kunna aktualiseras när det gäller de inblandade företag. Även i detta hänseende kan det vara bra att klargöra om de principer som ska tillämpas innebär att all ersättning till leverantörerna är tänkt att ske till marknadsmässiga villkor som inte ska betraktas som utländska finansiella bidrag i FSR:s mening (notera att FSR inte är tillämplig på upphandlingar som omfattas av LUFSDirektivet men att företag som är leverantör av försvars- eller säkerhetsmateriel även kan leverera varor och tjänster i upphandlingar som omfattas av FSR).

Generaldirektör Inger Ek har beslutat i detta ärende. Seniorjuristen Henrik Grönberg har varit föredragande. I handläggningen har även chefsjuristen Helene Molander och seniorjuristen Magnus Lindbäck deltagit.

Inger Ek

Henrik Grönberg

---

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2560 av den 14 december 2022 om utländska subventioner som snedvrider den inre marknaden.